POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název: **Déguisement dans les légendes médiévales de Tristan**

Řešitelka: **Magdaléna Širůčková**

Autorka si klade za cíl prozkoumat převleky, které na sebe bere hrdina Tristan v sedmi verzích vyprávění o Tristanovi a Isoldě. Po stručném úvodu, zaměřeném na vztah mezi existencí a esencí ve středověku se její práce soustředí na pět převleků či masek. První, nejdelší a nejpropracovanější kapitola se věnuje Tristanově masce malomocného u Béroula a Thomase Anglického, podává rámcový přehled konotací malomocenství ve středověké kultuře. Následně se autorka postupně zaměřuje na zkoumání Tristana převlečeného za blázna, poutníka, minstrela a mnicha.

Ústřední kapitoly orientované podle jednotlivých masek na mě v celku působí dojmem skici, která je sice kompletní, lze ji však ku prospěchu věci obtahovat, vybarvovat a občas něco vymazat. Když například autorka na s. 28–29 pracuje s významem latinského slova *peregrinus*, bylo by velmi dobré, kdyby tuto pasáž dále podepřela primární literaturou, například Isidorem ze Sevilly (srov. zejm. *Etymologiae* IX,4,41). K dalšímu promýšlení zve i zmínka o čtvero významech Písma na s. 7. Autorka se ve spojitosti s tímto fenoménem opírá o Michela Zinka, aby doložila, že „středověký člověk“ má za zdánlivě monosémickou skutečností ve zvyku hledat další smysl a tuto interpretační strategii vůči skutečnosti pak spojuje s působením Tristanových masek na čtenáře. Možná by se slušelo zvážit, zda právě v tomto případě nedělá konstrukt podezřele monosémického „středověkého člověka“, který mají francouzští badatelé Zinkovy generace v oblibě, více škody než užitku – a dále promyslet relevanci pouček z biblické exegeze pro příběhy, které se alespoň na první pohled tváří světsky. Velice oceňuji autorčinu práci s inverzí a zrcadlením, zejm. v kapitole věnované malomocným, i to, jak pracuje s disimulací na úrovni jazyka – odstavec věnovaný tomuto tématu v závěru je velmi dobře naformulovaný (s. 43) a domnívám se, že právě toto téma by bylo možné plodně rozvinout i při práci s českou středověkou verzí tohoto milostného příběhu (*Tristram a Izalda*). Jako trochu zmatená a možná v posledku zbytečná se mi naopak jeví autorčina práce s „artušovským universem“ (srov. s. 21 či 30). A samozřejmě by bylo dobré vzít u německých verzí látky někdy v budoucnu do hry i jejich původní znění, nejen francouzský překlad (i s ohledem na českého *Tristrama*).

V závěru práce vystupuje do popředí pojem „stigmatu“ (s. 45) jako toho, co spojuje všech pět převleků navzájem i se zastřešujícím příběhem nelegitimní (a tedy stigmatem poznamenané) lásky mezi Tristanem a Isoldou. To je po mém soudu velice dobrá myšlenka, bylo by však dobré ji domyslet a pojmout stigma nejen jako znak vyloučení, ale obecně jako znak, jako výrazný rys – který se u minstrela či mnicha podstatně liší od toho, čím je výrazný a čitelný blázen či malomocný. Ve stávající podobě pojem „stigmatu“ konkuruje jiným konceptům, které by možná autorce posloužily lépe (jako je např. představa periferie – Tristan přichází na centrální Markův dvůr jakožto postava z hraniční a nepřehledné periferie a postupně si pro sebe zjednává čitelnost před očima Isoldy i čtenářů).

Práce jako celek dobře drží pohromadě, je přehledná, plní cíle, které si autorka vytyčila a splňuje všechny náležitosti, které se na práce tohoto typu kladou. Proto ji **doporučuji k obhajobě** a navrhuji ohodnotit známkou **výborně**.

Byl bych velmi rád, kdyby se při obhajobě autorka v diskusi na chvíli vrátila k výše nadhozeným „otevřeným tématům“ a zamyslela se nad tím, jak by je na stávajícím korpusu dále rozvinula, tedy: jakým směrem by od tohoto solidního začátku bylo možno jít dál. To, které z těchto témat si vybere, nechávám na jejím uvážení.

V Rovensku pod Troskami 14. června 2023

Mgr. Matouš Jaluška, Ph.D.